

แผนงานความร่วมมือระหว่างประเทศ

รายงานประจำปี ๒๕๖๑

สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.)

ขับเคลื่อนนโยบายสุขภาพ ฉบับ "เชื่อมไทย เชื่อมโลก"

กลุ่มงานความร่วมมือระหว่างประเทศ (กป.) สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ (สช.) จัดตั้งขึ้นเพื่อภารกิจสำคัญ คือ การแสวงหา ร่วมมือ และพัฒนาภาคีเครือข่ายในระดับนานาชาติ ผ่านแนวคิดทุกนโยบายห่วงใยสุขภาพ หรือ Health in All Policies (HiAP) และกระบวนการนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม โดยการดำเนินงานในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ เดินหน้าภายใต้ยุทธศาสตร์สำคัญขององค์กร ๒ เรื่อง คือ

- ยุทธศาสตร์เสริมพลังเครือข่ายการขับเคลื่อนกระบวนการนโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วมบนพื้นฐานทางปัญญา หรือ Participatory Public Policy Process based on Wisdom (4PW)
- ยุทธศาสตร์สร้างพลังข้อมูล ความรู้ และปัญญา

เพื่อให้บรรลุภารกิจสำคัญที่ตั้งเป้าหมายไว้ กป.จึงดำเนินงานเพื่อให้เกิดการหนุนนำภาคีเครือข่ายผ่าน ๔ กิจกรรมสำคัญ คือ

สร้าง เผยแพร่ และถ่ายทอดข้อมูล/องค์ความรู้ของ สช.

ทำใน ๓ รูปแบบ ได้แก่ หนังสือ /บทความ การจัดศึกษาดูงาน และการเป็นวิทยากรในการประชุมต่างๆ
หนังสือ /บทความ

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ สช.ได้ตีพิมพ์และเผยแพร่หนังสือ /บทความ รวม ๒ เรื่อง ได้แก่

- **The triangle that moves the mountain : nine years of Thailand's National Health Assembly 2008-2016** จัดทำโดยองค์การอนามัยโลก (WHO) ร่วมกับ สช. โดยมีเป้าหมายเพื่อสรุปบทเรียนกระบวนการสมัชชาสุขภาพแห่งชาติของประเทศไทยในวาระครบ ๑๐ ปี และเพื่อเป็นกรณีตัวอย่างให้กับนานาชาติประเทศที่สนใจกระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะแบบมีส่วนร่วม หนังสือเล่มนี้เปิดตัวครั้งแรกที่สมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐ และครั้งที่ ๒ ที่สมัชชาอนามัยโลก สมัยที่ ๗๑
 - **Progressing the Sustainable Development Goals through Health in All Policies : Case studies from around the world** จัดทำโดยองค์การอนามัยโลก (WHO) ร่วมกับกระทรวงสาธารณสุข มลรัฐออสเตรเลียใต้ โดย สช.ได้รับเชิญให้เขียนบทความเรื่อง Thailand's National Health Assembly – a means to Health in All Policies ซึ่งหนังสือเล่มนี้เผยแพร่อย่างไม่เป็นทางการครั้งแรกในงานประชุม Global Network for Health in All Policies ณ ประเทศไทย ระหว่างวันที่ ๒ – ๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ ส่วนการเผยแพร่อย่างเป็นทางการในงานประชุม WHO Regional Committee for the Western Pacific ณ ประเทศออสเตรเลีย ในวันที่ ๑๒ ตุลาคม ๒๕๖๐
- หนังสือทั้ง ๒ เล่มนี้ ยังเผยแพร่ผ่านทางเว็บไซต์ขององค์การอนามัยโลก (WHO) และ เว็บไซต์ของ สช.

การจัดศึกษาดูงาน

สช.ได้จัดการศึกษาดูงานให้กับภาคีเครือข่ายต่างชาติ ที่เข้าร่วมงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ครั้งที่ ๑๐ ได้แก่ ผู้แทนจากสำนักงานใหญ่องค์การอนามัยโลก สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน และสาธารณรัฐตุนิเซีย โดยพาลงพื้นที่ จ.นครปฐม เพื่อเรียนรู้กระบวนการสมัชชาสุขภาพ และการเชื่อมโยงระหว่างสมัชชาสุขภาพแห่งชาติกับสมัชชาสุขภาพจังหวัด นอกจากนี้ ยังได้เชิญ Prof. Ilona Kickbusch ผู้ทรงอิทธิพลด้านสุขภาพโลก ร่วมศึกษาดูงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ และเชิญเป็นองค์ปาฐกภายในงานสมัชชาสุขภาพแห่งชาติ ภายใต้หัวข้อ Healthy public policy revisited: people powered health and wellbeing

การเป็นวิทยากร

สช.ได้รับเชิญเป็นวิทยากรในการประชุมนานาชาติ ๒ แห่ง ได้แก่

- การประชุมคู่ขนานของสมัชชาอนามัยโลก สมัยที่ ๗๑ ในหัวข้อ People's voice and social participation: key roles and contribution to UHC
- การประชุม Global Forum on Human Resources for Health ครั้งที่ ๔ ในหัวข้อ How to Advance Political Will and Improve Accountability? ระหว่างวันที่ ๑๓ - ๑๗ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ เมืองดับลิน สาธารณรัฐไอร์แลนด์

สช.ได้รับเชิญเป็นวิทยากรให้กับภาคีเครือข่ายที่มาศึกษาดูงานที่ประเทศไทย 2 กลุ่ม ได้แก่

- คณะผู้แทนจากสหพันธ์สาธารณสุขประชาชนิปไตยเอธิโอเปีย ประกอบด้วยผู้แทนจากกระทรวงสาธารณสุข Ethiopia Public Health Institute Bill and Melinda Gates Foundation Harvard School of Public Health USAID /Ethiopia และ John Snow Inc. (JSI) เมื่อ วันที่ ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ที่สำนักงานคณะกรรมการสุขภาพแห่งชาติ
- คณะผู้แทนจาก UN Inter-Agency Task Force on NCDs (UNIATF) เมื่อ วันที่ ๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑

๒.พัฒนาความร่วมมือกับภาคีเครือข่ายต่างประเทศ

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ สช.ได้พัฒนาความร่วมมือกับองค์กร และภาคีเครือข่ายต่างประเทศ รวม ๔ เครือข่าย โดยแต่ละองค์กรและเครือข่าย มีระดับความร่วมมือแตกต่างกันออกไป ได้แก่

- Global Network for Health in All Policies (GNHiAP) เปิดตัวอย่างเป็นทางการในการประชุมสมัชชาอนามัยโลก สมัยที่ ๗๐ พ.ศ. ๒๕๖๐ โดย สช.เป็นหนึ่งในองค์กรผู้ก่อตั้ง และได้อาสาเป็นเจ้าภาพในการจัดประชุมเครือข่ายเป็นครั้งแรกที่ จ.นครปฐม ประเทศไทย ระหว่าง วันที่ ๒-๓ ตุลาคม ๒๕๖๐ ซึ่งมีผู้เข้าร่วมจากหลากหลายประเทศทั่วโลก อาทิ ผู้แทนระดับประเทศจาก ๙ ประเทศ ครอบคลุมทั้ง ๖ ภูมิภาค

ขององค์การอนามัยโลก (WHO) และผู้แทนจากสถาบันวิชาการนานาชาติจำนวน ๒ สถาบัน รวมถึงผู้แทนจากองค์กรระหว่างประเทศ ๓ องค์กร

โดยผลจากการประชุมดังกล่าวนำไปสู่ข้อตกลงร่วม ๕ ประการ คือ

๑. การแต่งตั้งประธานเครือข่าย ได้แก่ Mr. Bahar Idris รัฐมนตรีว่าการกระทรวงสาธารณสุข สาธารณรัฐชูดาน
๒. การแต่งตั้งคณะกรรมการกำกับทิศ
๓. การแต่งตั้งคณะกรรมการบริหาร
๔. คู่มือกลไกบริหารเครือข่าย
๕. แผนปฏิบัติการระยะเวลา ๓ ปี (พ.ศ. ๒๕๖๑-๒๕๖๓)

หลังจากมีแผนปฏิบัติการแล้ว เครือข่ายได้ดำเนินงานต่อดังนี้

๑. จัดประชุมคู่ขนานกับสมัชชาองค์การอนามัยโลก สมัยที่ ๗๑ หัวข้อ HiAP - A strategic function of public health and UHC ณ Global Health center at Graduate institute นครเจนีวา สมาพันธรัฐสวิส
๒. วางแผนจัดทำรายงานสถานการณ์โลกว่าด้วยเรื่อง Health in All Policies หรือ HiAP Global Status Report
๓. วางแผนจัดประชุมเครือข่ายครั้งที่ 2 ที่รัฐควิเบก ประเทศแคนาดา

ความร่วมมือกับสาธารณสุขอิสลามอิหร่านด้านสาธารณสุข เป็นการลงนามบันทึกความเข้าใจระหว่าง

- กระทรวงสาธารณสุข แห่งราชอาณาจักรไทย กับกระทรวงสุขภาพและแพทยศาสตร์ศึกษา แห่งสาธารณสุขอิสลามอิหร่าน พ.ศ. ๒๕๖๑ โดย สช. รับผิดชอบในหัวข้อการแลกเปลี่ยนบุคลากรและพัฒนากำลังคนด้านการมีส่วนร่วม

โดยหลังจากมีบันทึกความเข้าใจแล้ว มีการดำเนินงานร่วมกัน ดังนี้

๑. ร่วมกันจัดการประชุมคู่ขนานหัวข้อ People's voice and social participation : key roles and contribution to UHC ในสมัชชาอนามัยโลก สมัยที่ ๗๑
๒. วางแผนจัดศึกษาดูงานในสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๑๑ ให้กับผู้แทนจากสาธารณสุขอิสลามอิหร่าน

ความร่วมมือกับ Asian Health Institute (AHI) ประเทศญี่ปุ่น ให้พัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมเชิง

- ปฏิบัติการ หัวข้อ Multisectoral Collaboration for Health in All Policies ให้กับภาคีเครือข่ายภาคประชาชนจากประเทศต่างๆ ในทวีปเอเชีย โดยใช้บทเรียนและประสบการณ์เรื่องกระบวนการมีส่วนร่วม และการประยุกต์ใช้แนวคิด Health in All Policies จาก สช. เป็นเนื้อหาในการพัฒนาการอบรมเชิงปฏิบัติการ ซึ่งวางแผนจะจัดอบรมภายในเดือนมีนาคม ๒๕๖๒ ณ ประเทศไทย

- **ความร่วมมือกับธนาคารเพื่อการพัฒนาแห่งเอเชีย (Asian Development Bank-ADB)** เพื่อสร้างความเข้มแข็งให้กับเครื่องมือ Health Impact Assessment (HIA) ในระดับภูมิภาคเอเชียแปซิฟิก ผ่านการร่วมจัดประชุม Regional Health Impact Assessment Forum on Healthy Infrastructure For Healthy Economies เมื่อวันที่ ๒๙-๓๐ พฤศจิกายน ๒๕๖๐ ณ กรุงเทพฯ ประเทศไทย โดยมีเป้าหมายเพื่อแลกเปลี่ยนประสบการณ์การศึกษา หลักสูตรการเรียนการสอน การพัฒนากำลังคนด้านสุขภาพ
- จากการประชุมดังกล่าว นำไปสู่การตั้งเครือข่ายวิชาการ HIA Network Asia Pacific ที่มีเป้าหมายแลกเปลี่ยนความรู้ สนับสนุนงานวิจัย และการพัฒนาศักยภาพด้าน HIA โดยมี WHO Collaborating Center for Environmental Health Impact Assessment ภายใต้ Curtin University และ ADB เป็นผู้ดูแลบริหารเครือข่ายนี้
- **การริเริ่มรวมตัวกันของประเทศที่สนใจเรื่องการมีส่วนร่วมในการพัฒนาโยบายสาธารณะ** ได้แก่ สาธารณรัฐฝรั่งเศส สาธารณรัฐอิสลามอิหร่าน สาธารณรัฐตูนิเซีย และองค์การอนามัยโลก (WHO) ซึ่งได้เข้าร่วมสมัชชาสุขภาพแห่งชาติครั้งที่ ๑๐ และเป็นวิทยากรในการประชุมวิชาการหัวข้อ Population Consultation in Policy Process การรวมตัวอย่างไม่เป็นทางการนี้ การดำเนินการเพื่อหาหรือแนวทางการทำงานร่วมกันในการผลักดันเรื่องการมีส่วนร่วมในกระบวนการพัฒนานโยบายสาธารณะ และการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน

๓. พัฒนาศักยภาพบุคลากรและภาคีเครือข่าย

ในปีงบประมาณ ๒๕๖๑ มีผู้บริหาร เจ้าหน้าที่ และภาคีเครือข่ายของ สช. เข้าร่วมกระบวนการพัฒนาศักยภาพรวมทั้งสิ้น ๔๐ คน แบ่งเป็น ผู้บริหารและเจ้าหน้าที่ จำนวน ๒๑ คน และภาคีเครือข่าย ๑๙ คน โดยการพัฒนาศักยภาพจัดออกเป็นรูปแบบต่างๆ ดังนี้

- **การนำเสนอผลงานวิชาการจำนวน ๑๐ เรื่อง** ในการประชุม The 9th International Conference on Public Health Among Greater Mekong Sub-Regional Countries (PH-GMS) ณ สาธารณรัฐแห่งสหภาพเมียนมาร์ เมื่อ วันที่ ๒๒-๒๓ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
- **ศึกษาดูงานเรื่องสิทธิด้านสุขภาพ และการดูแลผู้ป่วยระยะสุดท้ายแบบประคับประคอง (Palliative Care)** ณ มูลนิธิฉือจี้ ประเทศไต้หวัน ระหว่าง วันที่ ๓๐ ตุลาคม - ๑ พฤศจิกายน ๒๕๖๐
- **เข้าร่วมประชุมนานาชาติต่างๆ** ได้แก่ สมัชชาอนามัยโลก การประชุม Global Forum on Human Resources for Health และ Prince Mahidol Award Conference (PMAC)

- **ศึกษาดูงานเรื่องการปฏิรูปโรงพยาบาลภาครัฐ** กรณี บทเรียนจากประเทศสิงคโปร์ ณ Lee Kuan Yew School of Public Policy, National University of Singapore ระหว่าง วันที่ ๒-๓ พฤษภาคม ๒๕๖๑
- **การเข้ารับการอบรมหลักสูตรการเสนอผลงาน และการพูดเพื่อการประชุมเป็นภาษาอังกฤษ** ของสถาบันการต่างประเทศเทวะวงศ์วโรปการ กระทรวงการต่างประเทศประเทศไทย และ Regional Language Center (RELC) ประเทศสิงคโปร์

๔. พัฒนาข้อเสนอเชิงนโยบายจากความร่วมมือระหว่างประเทศ

ตามที่ได้มีการลงนามยุทธศาสตร์ความร่วมมือ WHO Country Collaboration Strategy 2560–2564 ระหว่างรัฐบาลไทย โดย กระทรวงสาธารณสุข (สธ.) สถาบันวิจัยระบบสาธารณสุข (สวรส.) สำนักงานกองทุนสนับสนุนการสร้างเสริมสุขภาพ (สสส.) สำนักงานหลักประกันสุขภาพแห่งชาติ (สปสช.) และ สช. กับ องค์การอนามัยโลก (WHO)

สช.ได้รับการแต่งตั้งให้เป็นกรรมการชุดต่างๆ ได้แก่

- คณะกรรมการบริหารความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยและองค์การอนามัยโลก (WHO)
- คณะอนุกรรมการประสานแผนงานภายใต้ยุทธศาสตร์ CCS
- คณะอนุกรรมการกำกับทิศแผนงานของ ๔ แผนงาน ได้แก่

๑. Global Health Diplomacy

๒. การค้าระหว่างประเทศและสุขภาพ

๓. ประชากรข้ามชาติ

๔. โรคไม่ติดต่อ

โดยคาดหวังว่าเมื่อเสร็จสิ้นยุทธศาสตร์นี้ จะเกิดข้อเสนอเชิงนโยบายในแต่ละแผนงาน